

Annex I: Kabinetsappreciatie Nieuwe Initiatieven
Werkprogramma van de Commissie 2025
“Samen vooruit: Een doortastendere, eenvoudigere, snellere Unie”

Prioriteit 1: Een nieuw plan voor duurzame welvaart en concurrentievermogen in Europa

No.	Titel (publicatiedatum)	Korte beschrijving	Kabinetsappreciatie	Wetgevend/niet- Wetgevend
1.	Kompas voor concurrentievermogen (Q1 2025)	Het EU-kompas voor concurrentievermogen is de leidraad voor het beleid van de Commissie voor de komende vijf jaar, met als centrale doelstelling versterking van het EU-concurrentievermogen. Het kompas heeft drie speerpunten: innovatie, decarbonisatie en weerbaarheid, afgeleid uit de rapporten Letta ¹ en Draghi ² , en vijf horizontale katalysatoren: 1) simplificatie van regelgeving; 2) de interne markt; 3) financiering; 4) <i>vaardigheden</i> ; 5) verbeterde coördinatie van EU- en nationaal beleid.	Het kabinet is positief over de mededeling en verwelkomt de nadruk van de Commissie op productiviteitsgroei om het EU-concurrentievermogen te versterken, evenals de focus op innovatiekracht, decarbonisatie en weerbaarheid. ³ Het kabinet verwelkomt de centrale plaats van concurrentievermogen in het mandaat van de nieuwe Commissie en deelt de doelstelling van de Commissie om een welvarend, veilig, duurzaam en concurrerend Europa veilig te stellen. Een concurrerende economie is belangrijk voor onze brede welvaart, een veilige en duurzame EU en een weerbare economie die bestand is tegen economische schokken en veranderende geopolitieke omstandigheden.	Niet-wetgevend
2.	Strategie voor de eengemaakte markt (Q2 2025)	Dit betreft een horizontale strategie om de interne markt te versterken door middel van het moderniseren van het bestuurskader, het wegnemen van handelsbelemmeringen binnen de EU en het voorkomen van nieuwe handelsbelemmeringen en betere toepassing van interne-marktregels.	Het kabinet heeft tien interne-marktbelemmeringen en -onderwerpen geformuleerd ⁴ die het kabinet graag opgenomen ziet in deze strategie. Daarnaast was Nederland één van de initiatiefnemers van een non-paper met suggesties voor het wegnemen van belemmeringen, verbeteren van de toepassing van interne-marktregels en van het bestuurskader van de interne markt. Het kabinet zal zich inzetten om deze suggesties op te laten nemen in de Europese horizontale interne-marktstrategie.	Niet-wetgevend
3.	Eerste omnibuspakket over duurzaamheid (Q1 2025)	Het eerste Omnibuspakket heeft als doel het vereenvoudigen van regelgeving, met name op het gebied van duurzaamheidsrapportage en <i>due diligence</i> . Dit betreft in ieder geval de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), Taxonomieverordening, Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD) en het Carbon Border Adjustment Mechanism.	Het kabinet onderschrijft het doel van regeldrukvermindering. Aandachtspunten blijven voorspelbaarheid en rechtszekerheid voor bedrijven en betrouwbaarheid van het (Europese) wetgevingsproces. Coherentie met andere EU-regelgeving met rapportageverplichtingen is daarbij van belang.	Wetgevend

¹ Bijlage bij Kamerstuk 21501-02

² Kamerstuk 21 501-30, nr. 614

³ Kamerstuk 22112-4004

⁴ Kamerstuk 21 501-30/Nr.621

4.	Tweede omnibuspakket inzake het vereenvoudigen van investeringen (Q1 2025)	Het tweede Omnibuspakket beoogt de uitvoering van het InvestEU-programma en het Europees Fonds voor strategische investeringen vergemakkelijken en de rapportageverplichtingen vereenvoudigen.	Het kabinet onderschrijft het doel van regeldrukvermindering en zal zich inzetten voor het mobiliseren van private investeringen. Aandachtspunten blijven rechtszekerheid en een gelijk speelveld voor bedrijven.	Wetgevend
5.	Derde omnibuspakket, onder meer over kleine midcaps en schrapping van vereisten voor papieren formats (Q2 2025)	Dit derde Omnibuspakket zal een nieuwe categorie kleine midcaps creëren met aangepaste vereisten en zal inefficiënte verzoeken om papierformaat in de productwetgeving wegnemen.	Het kabinet onderschrijft het doel van regeldrukvermindering voor bedrijven die groter zijn dan kleine en middelgrote ondernemingen, maar kleiner dan grote ondernemingen (midcaps). Aandachtspunten blijven rechtszekerheid en een gelijk speelveld voor bedrijven.	Wetgevend
6.	Herziening van de verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector (Q4 2025)	Wetsvoorstel om de verordening informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector aan te passen.	Het kabinet kijkt uit naar de concrete voorstellen om deze verordening te verbeteren, met name daar waar het gaat om de samenhang met andere wetten zoals de richtlijn duurzaamheidsrapportering door ondernemingen en de Taxonomieverordening. De samenhang met het eerste Omnibuspakket moet worden gewaarborgd.	Wetgevend (incl. impact assessment)
7.	Digitaal pakket (Q4 2025)	De reikwijdte van het voorstel is momenteel nog niet bekend, vermoedelijk betreft het de herziening van de Cyber Security Act (vereenvoudiging door versimpeling rapportageverplichtingen).	Het kabinet onderschrijft het doel van regeldrukvermindering. Het kabinet verwelkomt daarom inspanningen om het functioneren van het digitale wetboek te stroomlijnen, zonder de daarmee verband houdende beleidsdoelstellingen te ondermijnen.	Wetgevend (incl. impact assessment)
8.	Europese portemonnee voor ondernemingen (European Business Wallet) (Q4 2025)	Business wallets maken deel uit van een nieuw plan voor duurzame welvaart en concurrentievermogen in Europa. De European Business Wallet heeft als doel transacties tussen bedrijven aan bedrijven en van bedrijven aan overheidsinstanties te vereenvoudigen. Naast het faciliteren van veilige gegevensuitwisseling zal de wallet nieuwe zakelijke kansen creëren voor aanbieders van vertrouwensdiensten.	Het kabinet staat positief tegenover de verdere ontwikkeling van business wallets. Deze kunnen het Nederlandse bedrijfsleven helpen bij het verlagen van de administratieve lasten, het vereenvoudigen en realiseren van veilige en betrouwbare gegevensuitwisseling en het aanjagen van de digitale economie. Het kader vanuit de eIDAS-verordening geeft al een adequate wettelijke basis. Om business wallets succesvol te maken is een <i>use case</i> gerichte aanpak nodig (concrete gebruiksscenario's), met betrokkenheid van het hele ecosysteem. Nederland zal hieraan in nationaal en Europees verband bijdragen, onder andere middels deelname aan Large Scale Pilots.	Wetgevend (incl. impact assessment)
9a.	Clean Industrial Deal (Q1 2025)	De Clean Industrial Deal (CID) is een mededeling met als centrale doelstelling het verstevigen van concurrentievermogen en weerbaarheid in de context van het behalen van de klimaatdoelstellingen. De CID bestaat uit zeven drijfveren: 1) lead markten; 2) financiering; 3) circulariteit en toegang tot materialen en grondstoffen; 4) internationale	Het kabinet vraagt aandacht voor de ontwikkeling van een duidelijk kader voor Europees industriebeleid met oog voor decarbonisatie van de Nederlandse industrieën. Een coherent kader ter coördinatie van de CID en andere aangekondigde voorstellen die op industrie betrekking hebben zijn voor het kabinet belangrijk. Verder zal het kabinet zich inzetten op groene marktcreatie op Europees niveau en versterkte inzet op <i>clean tech</i> , o.a. door enerzijds (duurzaamheids)eisen aan	Niet-wetgevend

		markten en partnerschappen; 5) rechtvaardige transitie en vaardigheden; 6) implementatie CID in verschillende sectoren; en 7) betaalbare energie (verder uitgewerkt in het Actieplan voor betaalbare energie).	producten te stellen en anderzijds markttoegang tot de Europese interne markt van groene bedrijven te stimuleren, bijvoorbeeld door standaardisatie en/of verbetering van regelgeving ten behoeve van het Nederlandse vestigingsklimaat en een mondiaal gelijk speelveld. Het kabinet houdt hierbij de beschikbaarheid van essentiële producten in het oog. Ook verwelkomt het kabinet de aandacht voor economische veiligheid en de circulaire economie t.b.v. toegang tot materialen en grondstoffen.	
9b.	Actieplan voor betaalbare energie (Q1 2025)	Met het actieplan voor betaalbare energie stelt de Commissie een actieplan voor om energieprijzen voor bedrijven en huishoudens te verlagen.	Het kabinet verwelkomt het streven van de Commissie. Het kabinet zet zich in om op korte termijn en structureel (bijv. door versterking interne markt, stroomlijnen vergunningverlening) de energieprijzen te verlagen, waarbij onnodig ingrijpen op de werking van de energiemarkt (bijvoorbeeld het instellen van prijslimieten op de groothandelsmarkt voor gas) voorkomen moet worden.	Niet-wetgevend
10.	Wetgeving inzake een versnelling van industriële decarbonisatie (Q4 2025)	Centraal in dit pakket staat het stimuleren van investeringen in de concurrentiekracht en verduurzaming van de staal, cement en keramiek industrie richting 2050. Dit geldt zowel voor stimulansen aan de vraagkant (markttoegang) als de aanbodkant (o.a. toegang tot grondstoffen en infrastructuur). Met een focus op energie-intensieve industrieën, beoogt de Commissie met het pakket snellere vergunningsverlening, het bevorderen van groeimarkten en publieke aanbesteding.	Het kabinet zal zich inzetten om Nederlandse industrieën als groeimarkten neer te zetten en om de knelpunten in de verduurzaming van de energie-intensieve industrie te adresseren. Dit betreft onder andere de vergunningverlening en toegang tot financiering. Het kabinet houdt hierbij de beschikbaarheid van essentiële producten in het oog.	Wetgevend (incl. impact assessment)
11.	EU-strategie voor startende en opschalende bedrijven (Q2 2025)	Deze strategie richt zich op nieuwe en groeiende bedrijven en het faciliteren van toegang tot financiering en infrastructuur, het betreden van nieuwe markten, het verkrijgen van data en het aantrekken van het benodigde talent. Deze strategie vormt de basis voor de een latere voorstel voor een EU Innovatiewet.	Het kabinet zal zich inzetten om innovatie en ondernemerschap te stimuleren en innovatieve bedrijven te ondersteunen bij toegang tot financiering, infrastructuur en internationale markten.	Niet-wetgevend
12a	Mededeling over een spaar- en investeringsunie (Q1 2025)	Dit betreft een mededeling over de spaar- en investeringsunie, een overkoepelend begrip voor de kapitaalmarktunie en bankenunie, waarin wetgevende en niet-wetgevende acties (aanbevelingen aan lidstaten) worden aangekondigd. Deze acties zullen gericht zijn op mobiliseren van spaargeld, vergroten van investeringsmogelijkheden voor innovatieve	Het kabinet is ambitieus t.a.v. de kapitaalmarktunie en acht een plan voor versterking van de kapitaalmarkt cruciaal voor het EU-concurrentievermogen. Het komt daartoe ook met haar eigen visie. Details van beoogde maatregelen (zoals versterking toezicht, stimuleren retail beleggen, harmonisatie regelgeving) zijn nog onbekend, waardoor nog niet beoordeeld kan worden of de doelstellingen gehaald kunnen worden. Ook is het kabinet voorstander van voltooiing van	Niet-wetgevend

		bedrijven, bevorderen van marktintegratie en verbeteren van toezicht.	de bankenunie, waar het aanpakken van de risico's van staatsobligaties op bankbalansen onderdeel van uitmaakt.	
12b	Evaluatie van het securitisatiekader (Q2 2025)	Dit betreft een herziening van het regelgevend raamwerk voor <i>securitisatie</i> , wat staat voor het herverpakken en doorverkopen van (bancaire) leningen aan derden.	Het kabinet steunt een herziening met als doel om de barrières te verlagen voor een bredere doelgroep van institutionele beleggers. Zij pleit hierbij voor meer proportionele regelgeving, staat open voor een Europees platform zonder publieke garanties, en voor gerichte aanpassingen aan de prudentiële behandeling zolang het raamwerk risico gebaseerd blijft.	Wetgevend (incl. impact assessment)
13.	Wetgevingshandeling inzake digitale netwerken (Q4 2025)	De Commissie beoogt met dit voorstel innovatie, veiligheid en weerbaarheid van Europese digitale infrastructuren en connectiviteit te stimuleren. Naar verwachting denkt de Commissie hierbij onder meer aan het stimuleren van grensoverschrijdende fusies van telecombedrijven, een grotere rol van de Commissie ten aanzien van spectrumbeleid en het beperken van de verplichtingen voor dominante telecombedrijven om toegang aan concurrenten te geven.	Het kabinet beschouwt goede en betaalbare netwerken als ruggengraat van onze sterk gedigitaliseerde samenleving en economie. Het kabinet vindt het belangrijk dat de belangen van eindgebruikers (consumenten, bedrijven en overheden) centraal blijven staan.	Wetgevend (incl. impact assessment)
14.	Actieplan voor het AI-continent (Q1 2025)	De Commissie wil de kansen die kunstmatige intelligentie biedt optimaal benutten. Het doel van een AI-continentactieplan is AI-ecosystemen in de EU te stimuleren (door AI-fabrieken op te zetten) en concurrerend te maken (incl. Apply AI-strategie voor toepassing AI in bepaalde sectoren, o.a. in de maakindustrie en de gezondheidszorg).	Het kabinet zet zich in om het AI-ecosysteem te versterken. Daarom verkent het kabinet de mogelijkheden van een AI-fabriek in Nederland en kijkt het uit naar verdere plannen, waaronder de Apply AI-strategie.	Niet-wetgevend
15.	Kwantumstrategie van de EU (Q2 2025)	Met de EU-kwantumstrategie en de daaropvolgende kwantumverordening wil de Commissie een mondiale leidende positie in deze sector behouden. Deze strategie draagt bij aan de opbouw van eigen capaciteiten voor onderzoek, ontwikkeling en productie van kwantumtechnologieën en bijbehorende systemen.	Het kabinet zal zich actief inzetten om de EU-kwantumstrategie vorm te geven en te versterken. Dit betekent niet alleen investeren in onderzoek en infrastructuur, maar ook een leidende rol pakken in de strategische richting van het Europese kwantumbeleid. Door expertise in te brengen en door samen te werken met het Europese kwantumecosysteem, wil het kabinet bijdragen aan het ontwikkelen van een ambitieuze en haalbare koers voor <i>kwantumtechnologie in Nederland</i> .	Niet-wetgevend
16.	Wetgevingshandeling inzake de ruimtevaart (Q2 2025)	De Commissie beoogt een juridisch kader te creëren voor Europese ruimtevaartexploitanten, waarmee een stabiele, voorspelbare en concurrerende sector wordt gewaarborgd. Daarnaast richt de verordening zich op het aanpakken van ruimteschroot en de	Het kabinet zet zich in voor een veilig en duurzaam gebruik van de ruimte en is voorstander van een internationaal regulerend kader. Het kabinet hecht vooral aan maatregelen gericht op groei en ontwikkeling van de EU-ruimtevaartsector en bevordering van het concurrentievermogen. De	Wetgevend (incl. impact assessment)

		milieueffecten van ruimteactiviteiten, en stimuleert zij een optimaal economisch rendement uit de ruimtevaartconomie.	ruimtevaartverordening dient niet in te gaan op de nationale competenties van EU lidstaten.	
17.	Strategie voor de bio-economie (Q4 2025)	De Commissie beoogt de industriële leidende positie van de EU te behouden en sectoren veerkrachtiger te maken tegen klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en vervuiling. De strategie bevordert een circulaire en duurzame productie, gebruik en consumptie van biologische grondstoffen voor voedsel, materialen, energie en diensten.	Het kabinet staat positief tegenover het doel van de strategie voor bio-economie en kijkt uit naar de concrete voorstellen. Het stimuleren van de bioeconomie is belangrijk voor een klimaatneutrale en circulaire samenleving, volksgezondheid, voor een toekomstbestendig verdienmodel voor bedrijven en boeren en voor diversificatie van de landbouw. Nederland werkt nationaal aan een biograndstoffenstrategie, en aan een kabinetsvisie op biotechnologie. De Bioeconomy Strategy biedt een kans om een aantal voor Nederland belangrijke randvoorwaarden te agenderen, zoals het borgen van de duurzaamheid van biograndstoffen, de hoogwaardige inzet van deze grondstoffen en het creëren van een afzetmarkt voor duurzame producten.	Niet-wetgevend of wetgevend
18.	Gerichte herziening van de Reach-verordening (Q4 2025)	De Commissie wil met een gerichte herziening van de EU-regels voor chemische stoffen (REACH) bijdragen aan het vereenvoudigen van de regelgeving voor de chemische industrie, zonder afbreuk te doen aan veiligheid en milieubescherming. Deze herziening maakt deel uit van een breder pakket voor de chemische industrie binnen de Clean Industrial Deal. Daarnaast wil de Commissie met dit pakket ook meer duidelijkheid bieden over het gebruik van PFAS.	Het kabinet verwelkomt de aangekondigde gerichte herziening van REACH. Het kabinet acht een vereenvoudiging en verduidelijking van regelgeving hierbij van belang, ook in samenhang met andere toelatingskaders. Het uiteindelijke oordeel zal afhangen van de uitwerking van het pakket, en of het bijdraagt aan veiligere producten voor de Nederlandse burgers en een hogere bescherming voor milieu en de daartoe benodigde innovaties stimuleert. Innovatie zou, naast vereenvoudiging, een doel van de herziening moeten zijn.	Wetgevend
19.	Routekaart voor beëindiging van de invoer van Russische energie (Q1 2025)	De routekaart zal zich richten op het volledig afbouwen van de afhankelijkheid van Russische energie-importen.	Het kabinet verwelkomt de doelstelling van dit voorstel en kijkt uit naar de concrete plannen.	Niet-wetgevend
20.	Investeringsplan voor duurzaam vervoer (Q3 2025)	De Commissie wil een strategisch kader bieden ter ondersteuning van de productie en distributie van duurzame transportbrandstoffen. Dit plan omvat o.a. maatregelen om de uitrol van laadinfrastructuur en tankvoorzieningen te versnellen, evenals gerichte groene handels- en investerings- partnerschappen met derde landen op het gebied van hernieuwbare en koolstofarme transportbrandstoffen.	Het kabinet staat positief tegenover het aangekondigde Sustainable Transport Investment Plan (STIP). Als innovatief handelsland met sterke internationale verbindingen, een grote raffinagesector en Europa's grootste bunkerhaven met een uitgebreid pijpleidingennetwerk naar o.a. Schiphol heeft Nederland groot belang bij het versterken van duurzame transportmogelijkheden. Het STIP biedt Nederland kansen voor de energietransitie van de raffinagesector, bunkerhavens en de internationale scheep- en luchtvaart. Het kabinet bevestigt dat investeringen in de hele EU nodig	Niet-wetgevend

			zijn en gepaard moeten gaan met mitigerende maatregelen om netcongestie te bestrijden.	
--	--	--	--	--

Prioriteit 2: Een nieuw tijdperk voor Europese defensie en veiligheid

No.	Titel (publicatiedatum)	Korte beschrijving	Kabinetsappreciatie	Wetgevend/niet-Wetgevend
21.	Witboek over de toekomst van de Europese defensie (Q1 2025)	De Commissie zet haar visie uiteen op de weg naar een sterkere 'defensie-unie'. Dit voorstel moet richting geven aan het raamwerk voor die defensie-unie en bevat onder andere een inschatting van waar de defensie-investeringsbehoeften liggen. De Commissie ziet een sterkere defensie-unie als onmisbaar onderdeel van het voltooiën van de Europese interne markt in het huidige geopolitieke landschap.	Het kabinet staat positief tegenover het voorstel en oefende onder andere middels een non-paper invloed uit op de totstandkoming van deze visie over de rol, de behoeften en het ambitieniveau van de EU op defensiegebied. Wat het kabinet betreft zijn de NAVO <i>capability targets</i> leidend. Tegelijkertijd moeten Europese landen, zo nodig in wisselende constellaties, meer verantwoordelijkheid nemen voor de eigen veiligheid, ten behoeve van de collectieve verdedigingstaak van de NAVO. De EU kan daaraan bijdragen door kritieke tekortkomingen van de NAVO-doelstellingen versneld in te vullen door bijvoorbeeld het versterken van de Europese defensie-industrie. Financiering is daarbij van belang, óók voor structurele (militaire) steun aan Oekraïne. Tot slot pleit Nederland voor het zoeken naar een nieuwe balans bij Europese wetgeving die de gereedstelling van de krijgsmacht hindert, bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordeningsvraagstukken.	Niet-wetgevend
22.	EU-strategie voor paraatheid van de Unie (Q1 2025)	De EU-strategie voor paraatheid van de Uniestrategie bouwt voort op het Niinistö rapport ⁵ en zich richten op het versterken en verbeteren van de weerbaarheid van de EU. Dit moet de EU in staat maken om beter op crises te kunnen anticiperen, voor te bereiden en te voorkomen. De strategie zal aangevuld worden met steun voor medische maatregelen om dreigingen tegen de volksgezondheid te vermijden via een EU strategie voor de aanleg van voorraden.	Het kabinet verwelkomt de aangekondigde EU-strategie voor paraatheid van de Unie onderstreept de noodzaak daarvan. Een dergelijke strategie sluit naar verwachting goed aan bij de ambities van het kabinet om in te zetten op de continuïteit van de samenleving en economie, versterking van de krijgsmacht en de civiele ondersteuning daarvan en de inzet op versterking van de maatschappelijke weerbaarheid en crisisbeheersing op EU-niveau.	Niet-wetgevend
23a	Wetgevingshandeling inzake kritieke geneesmiddelen (Q1 2025)	De voorgestelde maatregelen in de wetgevingshandeling inzake kritieke geneesmiddelen richten zich op het verminderen van afhankelijkheden en het versterken van de levering van cruciale medicijnen, evenals het verbeteren van de beschikbaarheid van andere essentiële geneesmiddelen.	Voor het kabinet is de leveringszekerheid van geneesmiddelen een belangrijke bouwsteen voor een goed functionerende gezondheidssector in een versterkte Europese samenwerking. Het kabinet staat daarom positief tegenover het idee van een Commissie voorstel, daarbij houdt het kabinet aandacht voor de nationale competenties van de lidstaten. De wetgeving bouwt voort op het werk van diverse	Wetgevend

⁵ Kamerstuk 33694-70, Nr. 70

			samenwerkingsinitiatieven, zoals de Critical Medicines Alliance (CMA).	
23b	Strategie ter ondersteuning van medische maatregelen tegen bedreigingen voor de volksgezondheid (Q2 2025)	De Commissie is bezig met de ontwikkeling van een strategie rondom zogenaamde 'Medical Countermeasures'. Deze strategie richt zich op verschillende typen instrumenten om de beschikbaarheid en leveringszekerheid van medische producten bij gezondheids crises te borgen. Deze strategie richt zich niet op noodvoorraden.	Het kabinet kan zich vinden in de ontwikkeling van deze strategie. Nederland draagt verder als leider van de in 2025 te starten EU Joint Action on Stockpiling ook bij aan de uitwikkeling van best-practices en verdere visie ontwikkeling rondom noodvoorraden op nationaal, regionaal en Europees niveau.	Niet-wetgevend
23c	EU-strategie voor opslag (Q2 2025)	De Commissie stelt deze strategie voor ten behoeve van de Civiele Bescherming, zoals die worden ingezet onder het EU <i>Civil Protection Mechanism</i> (UCPM). Het gaat dan om capaciteiten en apparatuur voor de bestrijding van een veelheid aan niet-gezondheids crises, zoals noodwaterpompen, brandbestrijding, noodopvang, etc.	Het kabinet kan zich vinden in de ontwikkeling van een dergelijke strategie, waarmee EU en lidstaten elkaar kunnen aanvullen en versterken op het gebied van paraatheid en crisisbeheersing. Het kabinet hecht waarde aan een slagvaardige behandeling van het voorstel en ziet het met belangstelling tegemoet.	Niet-wetgevend
24.	Nieuwe Europese strategie voor interne veiligheid (Q1 2025)	De Interne Veiligheidsstrategie richt zich op het versterken van de bescherming en veerkracht van kritieke infrastructures, het aanpakken van toenemende dreigingen zowel online als offline en het bestrijden van terrorisme en georganiseerde criminaliteit. Ook wordt aandacht besteed aan de rechtmatige toegang tot data voor rechtshandhavingsautoriteiten en versterken van agentschappen.	Het kabinet onderschrijft de noodzaak van een alomvattende en gecoördineerde benadering van interne veiligheid en staat dan ook positief tegenover deze strategie. Uw Kamer is geïnformeerd over de prioriteiten op dit beleidsterrein van het kabinet. ⁶	Niet-wetgevend
25a	Nieuwe regels inzake drugsprecursoren (Q4 2025)	De Commissie kondigt nieuwe wetgevende voorstellen over chemicaliën voor de productie van verdovende middelen (drugsprecursoren) gericht op het voorkomen van misbruik van drugsprecursoren.	Het kabinet hecht waarde aan een meer effectieve bestrijding van de stroom designerprecursoren richting Nederland en kijkt uit naar het voorstel.	Wetgevend (incl. impact assessment)
25b	Richtlijn illegale vuurwapenhandel (Q4 2025)	Met de vuurwapenhandel richtlijn beoogt de Commissie minimumcriteria vast te stellen voor de strafbaarstelling van vuurwapenmisdrijven, in overeenstemming met het VN-vuurwapenprotocol en de EU-vuurwapenwetgeving. De relevante strafbare feiten die de richtlijn zal behelzen zijn illegale vervaardiging, illegale handel, wijziging van markeringen en illegaal bezit van wapens.	Het kabinet ziet het voorstel met belangstelling tegemoet, ook wat betreft de aansluiting van het voorstel bij de bestaande vuurwapenrichtlijn. Het kabinet hecht grote waarde aan een betere facilitering van de aanpak van illegale wapens.	Wetgevend (incl. impact assessment)

⁶ Geannoteerde agenda van de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 30 en 31 januari 2025 te Warschau

26.	Actieplan voor de cyberbeveiliging van ziekenhuizen en zorgverleners (Q1 2025)	Het actieplan van de Commissie ziet op de versterking van de cyberbeveiliging van ziekenhuizen en zorgaanbieders. De voorgestelde maatregelen in het actieplan zijn onderverdeeld in vijf thema's: preventie, detectie, respons, herstel en afschrikking. Kernpunt van dit actieplan is de oprichting van een <i>European Cybersecurity Support Centre for hospitals and healthcare providers</i> bij het EU Cybersecurity-agentschap (ENISA).	Het kabinet verwelkomt de doelstelling in het actieplan om de digitale weerbaarheid van zorginstellingen binnen de EU te vergroten. Uw Kamer is middels een BNC-fiche geïnformeerd over het actieplan en de appreciatie van het kabinet t.a.v. de verschillende voorgestelde maatregelen, waaronder de kanttekening die het kabinet plaatst omtrent de oprichting van een Steuncentrum. ⁷	Niet-wetgevend
27.	Nieuwe gemeenschappelijke aanpak inzake terugkeer (Q1 2025)	Een nieuw wetgevend kader voor terugkeer in de EU heeft als doel terugkeer van personen die geen recht meer hebben om te verblijven in de EU te versnellen en procedures te versimpelen. Het voorstel zal ook ingaan op waar er gedigitaliseerd kan worden.	Het bevorderen van terugkeer is een prioriteit voor het kabinet. De afgelopen maanden heeft het kabinet benadrukt dat er nieuwe wetgeving nodig is om dit doel te bereiken. Het kabinet verwelkomt de voortvarende aanpak van de Commissie en kijkt uit naar het voorstel.	Wetgevend
28.	Europese migratie- en asielstrategie (Q4 2025)	Onder de Asiel- en migratiebeheerverordening (art. 8), AMMR, dient de Commissie een vijfjarige Europese strategie voor asiel- en migratiebeheer op te stellen. De strategie wordt uiterlijk op 12 december 2025 vastgesteld en is gebaseerd op de nationale strategieën van lidstaten. In deze nationale strategieën wordt een aanpak vastgesteld gericht op het verzekeren van voldoende capaciteit om hun asiel- en migratiebeheersysteem doeltreffend uit te voeren, met volledige naleving van hun verplichtingen uit hoofde van het Unierecht. Lidstaten moeten dit uiterlijk voor 12 juni 2025 met de Commissie delen.	Het kabinet ziet de langetermijnstrategie als belangrijk onderdeel van een goede en effectieve implementatie van het Europese migratie- en asiel pact. Het biedt inzicht in hoe lidstaten ervoor zorgen dat zij hun asiel- en migratiebeheer ingericht hebben en draagt bij aan een effectief migratiebeheer in de EU en een strategische discussie daarover. Het kabinet werkt op dit moment aan de nationale strategie.	Niet-wetgevend

⁷ Kamerstuk 22112, nr. 4000

Prioriteit 3: Mensen ondersteunen, onze samenlevingen versterken en ons sociaal model verbeteren

No.	Titel (publicatiedatum)	Korte beschrijving	Kabinetsappreciatie	Wetgevend/niet-Wetgevend
29.	Een nieuw actieplan voor de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten (Q4 2025)	De Commissie kondigt aan gedeelde uitdagingen rond werkgelegenheid, vaardigheden en sociale kwestie te willen adresseren en stelt voor dit te doen door verdere implementatie van de principes van de Europese Pijler voor Sociale Rechten middels een nieuw actieplan.	Het kabinet ziet uit naar het actieplan. Het kabinet beoordeelt de toegevoegde waarde van initiatieven in het sociale- en werkgelegenheidsdomein in de kern op het feit of ze bijdragen aan opwaartse sociaaleconomische convergentie en/of een gelijk speelveld tussen lidstaten, bedrijven en werkenden. Het kabinet acht het daarom van belang om de verdere invulling van de sociale en werkgelegenheidsdimensie van de Unie proactief te beïnvloeden en zal daartoe de eigen prioriteiten in de Brusselse discussies (blijven) inbrengen.	Niet-wetgevend
30.	Routekaart voor hoogwaardige banen (Q4 2025)	De Commissie kondigt een routekaart aan om kwaliteitsbanen te garanderen, met aandacht voor fatsoenlijke arbeidsomstandigheden, hoge normen voor gezondheid en veiligheid en collectieve onderhandelingen.	Het kabinet verwelkomt de aandacht kwalitatief hoogwaardig werk in lijn met de eigen inzet op dit onderwerp. Mede in het licht van arbeidsmarktkrapte kan kwalitatief goed werk bijdragen aan duurzame inzetbaarheid van de beroepsbevolking op de arbeidsmarkt. Ook een betere bescherming van werkenden op het gebied van gezonde en veilige werkomstandigheden draagt bij aan het versterken van de capaciteiten van onze beroepsbevolking en is daarmee een investering in menselijk kapitaal, hetgeen aansluit bij de Nederlandse prioriteiten op sociaal- en werkgelegenheidsgebied.	Niet-wetgevend
31.	Unie van Vaardigheden (Q1 2025)	Dit initiatief van de Commissie zal zowel gericht zijn op het voorzien in tekorten op de arbeidsmarkt en een adequaat geschoolde beroepsbevolking, als op onderwijs en opleidingsstelsels die voorzien in kwalitatief hoogwaardig en inclusief onderwijs, opleiding en leven lang ontwikkelen, via voortzetting van het streven naar een Europese onderwijsruimte.	Het kabinet verwelkomt de Unie van Vaardigheden en de analyse dat talent, vaardigheden en competenties essentieel zijn voor het concurrentievermogen van Europa (cf. het Draghi rapport ⁸ en het Concurrentievermogen Kompas ⁹). Het draagt bij aan de aanpak van tekorten op de arbeidsmarkt, verhoging van de arbeidsproductiviteit en verdienvermogen en het versnellen van de transitie. Het kabinet vindt dat de samenwerking tussen lidstaten gericht op de Europese onderwijsruimte (2021) en de geformuleerde streefdoelen richting 2030 en governance worden voortgezet (o.a. arbeidsmarktbehoeften, individuele ontwikkeling, leermobiliteit, kwaliteit en inclusie).	Niet-wetgevend

⁸ Het rapport kan hier geraadpleegd worden: EU competitiveness: Looking ahead - European Commission (europa.eu)

⁹ Kamerstuk 22112-4004

32.	Consumentenagenda 2030, met inbegrip van een actieplan voor consumenten op de eengemaakte markt (Q4 2025)	De Commissie is voornemens een nieuwe EU consumentenagenda te publiceren. In het tweede kwartaal van dit jaar zal een publieke consultatie hiervan hierover plaatsvinden. De Commissie geeft aan dat hierbij een gebalanceerde aanpak wordt gevolgd tussen het beschermen van consumenten en het beperken van administratie lasten van bedrijven.	Het kabinet ondersteunt de gebalanceerde aanpak die is aangekondigd door de Commissie.	Niet-wetgevend
-----	---	---	--	----------------

Prioriteit 4: Onze levenskwaliteit in stand houden: voedselzekerheid, water en natuur

No.	Titel (publicatiedatum)	Korte beschrijving	Kabinetsappreciatie	Wetgevend/niet-Wetgevend
33.	Wijziging van de Europese klimaatwet (Q1 2025)	Dit voorstel betreft het opnemen van een EU breed tussendoel voor het jaar 2040 in de EU Klimaatwet van netto 90% emissiereductie t.o.v. 1990. Het voorstel is gebaseerd op het Parijs Akkoord en in lijn met wetenschappelijk advies.	Het kabinet staat positief tegenover het voorstel. Dit is een stap op weg naar klimaatneutraliteit in 2050, reeds opgenomen in de EU klimaatwet. Van belang is een goede uitvoeringsagenda, zodat klimaat- en energiedoelen effectief behaald kunnen worden. Componenten hiervan zijn, onder andere, een versnelde vergunningsverlening voor duurzame projecten, verbeterde grensoverschrijdende infrastructuur en het tegengaan van netcongestie.	Wetgevend
34.	Visie voor landbouw en voedsel (Q1 2025)	Voortbouwend op de aanbevelingen uit de Strategische Dialoog over de toekomst van de landbouw in de EU, wordt een Visie voor Landbouw en Voedsel opgesteld. Deze Visie moet zorgen voor verbetering van de lange termijn concurrentiekracht en een weerbaar, toekomstbestendig voedselsysteem.	Het kabinet verwelkomt deze reeds gepubliceerde Visie en onderschrijft het belang ervan. Prioriteiten voor het kabinet zijn voedselzekerheid, innovatie, een gelijk speelveld door middel van benchmarking en een doelgerichte aanpak.	Niet-wetgevend
35.	Pakket vereenvoudiging gemeenschappelijk landbouwbeleid (Q2 2025)	De Commissie is voornemens een gericht pakket te presenteren met vereenvoudigingen van het huidige Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) voor de periode 2023-2027. Hierbij streeft de Commissie er naar om de administratieve lasten en bureaucratie te verminderen.	Het kabinet onderschrijft het doel van regeldrukvermindering en staat positief tegenover het aangekondigde pakket en de uitvoering ervan. In de appreciatie zal het kabinet rekening houden met de volgende factoren: vereenvoudiging op het boerenerf, vermindering van administratieve lasten voor de boeren alsook van uitvoeringslasten voor de administraties, doelbereik, uitvoerbaarheid, stabiliteit van het systeem en voorspelbaarheid voor boeren en andere ontvangers van GLB-subsidies.	Wetgevend
36.	Oceaanpact (Q2 2025)	De Commissie erkent dat oceanen en zeeën belangrijk zijn voor de welvaart, het tegengaan van klimaatverandering, duurzaamheid en veiligheid van Europa. Daarom wil de Commissie met het Ocean Pact een eenduidig referentiekader bieden voor alle oceaan, zee en kust-gerelateerde beleidsmaatregelen en een integrale benadering hanteren, om de blauwe economie duurzamer te maken, te versterken en de natuur te beschermen.	Het kabinet verwelkomt het voornemen van de Commissie om met een Ocean Pact te komen. Dit pact sluit naar verwachting aan bij het huidige kabinetsbeleid van het Programma Noordzee over voedsel uit zee, energie, maritiem transport, zandwinning en natuur. Het initiatief kan ook positief bijdragen aan het Nederlandse initiatief voor samenwerking en bestuur rond de grote Noordzee (<i>Greater North Sea Basin Initiative</i>) en de Nederlandse bijdrage aan internationale samenwerking ten behoeve van goed en effectief oceaanbeheer (ocean governance) versterken en onderstrepen.	Niet-wetgevend
37.	Europese strategie voor waterweerbaarheid (Q2 2025)	De Commissie zal deze strategie presenteren om duurzaam waterbeheer te stimuleren en de gevolgen van klimaatverandering, zoals overstromingen en droogte, het hoofd te bieden.	Het kabinet vindt waterbeschikbaarheid voor burgers, gezondheid, natuur en economie cruciaal. Dit initiatief onderschrijft in die zin het belang van het in kaart brengen van klimaatrisico's, klimaatadaptatie en het voorbereiden op	Niet-wetgevend

		<p>Met een bron-tot-zee-aanpak moet rekening worden gehouden met de diverse uitdagingen in verschillende regio's en sectoren. Deze aanpak moet zorgen voor beter beheer van waterbronnen, het aanpakken van schaarste en vervuiling, en het versterken van de concurrentiekracht van de watersector.</p>	<p>extremen; dit met het ondersteunen van kansen voor ons bedrijfsleven in het buitenland. Het kabinet ziet daarbij de verbinding tussen klimaatadaptatie-water-landbouw/voedselzekerheid en natuur-opgaven. Daarom wijst het kabinet op het belang van goede afstemming tussen de Strategie voor Waterweerbaarheid en het beoogde Europese klimaatadaptatie plan. Zo zullen ook de inspanningen in de lidstaten op deze onderwerpen moeten worden afgestemd</p>	
--	--	--	--	--

Prioriteit 5: Onze democratie beschermen en onze waarden hooghouden

No.	Titel (publicatiedatum)	Korte beschrijving	Kabinetsappreciatie	Wetgevend/niet-Wetgevend
38a	Europees schild voor de democratie (Q3 2025)	Het <i>Democracy Shield</i> -initiatief zal als doel hebben Europese democratieën en electorale processen te beschermen tegen buitenlandse inmenging en desinformatie.	Het kabinet ziet uit naar het <i>Democracy Shield</i> en staat positief tegenover meer Europese samenwerking om ongewenste buitenlandse inmenging en desinformatie tegen te gaan. Het kabinet steunt een proactieve aanpak om maatschappelijke en democratische weerbaarheid te versterken. Het is van belang dat nieuw beleid gebaseerd is op wetenschappelijke inzichten, het aansluit op bestaande mechanismen en dat er genoeg ruimte moet zijn voor nationale verschillen en context.	Niet-wetgevend
38b	EU-strategie voor ondersteuning, bescherming en empowerment van het maatschappelijk middenveld (Q3 2025)	Dit voorstel heeft als doelstelling om het maatschappelijk middenveld in Europa te versterken.	Een sterk maatschappelijk middenveld is een randvoorwaarde voor een gezonde democratie en draagt bij aan het vrije, pluriforme debat in onze democratische rechtsstaat. Nederland investeert in participatie van organisaties en burgers en verwelkomt initiatieven om het maatschappelijk middenveld verder te beschermen, ondersteunen en bevorderen.	Niet-wetgevend
39.	Routekaart voor vrouwenrechten (Q1 2025)	De routekaart voor vrouwenrechten zal een eerste uiteenzetting zijn van de politieke prioriteiten ter bevordering van gendergelijkheid in de EU. De routekaart zal ook de langetermijnvisie over het opnemen van gendergelijkheid in de bredere politieke prioriteiten als sleutelement voor de versterking van het concurrentievermogen, democratie en sociale rechtvaardigheid in de EU bevatten. Hierop volgt een nieuwe strategie voor gendergelijkheid na 2025. De routekaart dient ook als startschot voor de openbare consultatie voor de nieuwe gendergelijkheidsstrategie die naar verwachting begin 2026 wordt gepubliceerd.	Het kabinet verwelkomt de routekaart voor vrouwenrechten en ziet graag verdere inspanningen die nodig zijn om de kabinetsbrede prioriteiten voor het Nederlands emancipatiebeleid te realiseren. Deze twee prioriteiten zijn: 1) iedereen moet veilig kunnen zijn en; 2) iedereen moet kunnen meedoen.	Niet-wetgevend
40.	Nieuwe gelijkheidsstrategieën voor lhbtqi'ers (Q4 2025) en racismebestrijding (Q4 2025)	De LGBTIQ gelijkheidsstrategie betreft het vervolg van de huidige strategie voor 2020-2025. De Commissie legt hierbij de nadruk op het bevorderen van gelijke rechten en kansen voor vrouwen, lhbtqi+ personen en andere gemarginaliseerde groepen. De antiracisme strategie betreft het vervolg van het EU antiracisme Action plan (2020-2025).	Het kabinet verwelkomt een vervolg op de huidige antiracisme strategie en de strategie voor gelijkheid van lhbtqi'ers voor de periode 2020-2025. Het is cruciaal dat de EU waakzaam blijft en met de lidstaten blijft samenwerken voor het recht op gelijke behandeling en non-discriminatie, ook in haar buitenlands beleid, om de rechten van lhbtqi+ personen te beschermen en bevorderen.	Niet-wetgevend Niet-wetgevend

Prioriteit 6: Europa in de wereld: onze invloed en partnerschappen benutten

No.	Titel (publicatiedatum)	Korte beschrijving	Kabinetsappreciatie	Wetgevend/niet-Wetgevend
41.	Pact voor het Middellandse Zeegebied (Q3 2025)	De Commissie publiceert naar verwachting in het najaar een gezamenlijke mededeling over het Zuidelijk Nabuurschap.	Het kabinet verwelkomt de mogelijkheid om de relaties te versterken met deze regio. Deze is van strategisch belang voor de EU, gezien zowel de nabijheid als gezamenlijke belangen op terreinen als migratie, economische stabiliteit, en veiligheid. Het kabinet hecht aan het aangaan en versterken van brede partnerschappen in de regio, onder andere om irreguliere migratie tegen te gaan en terugkeer te bevorderen. Ook zet het kabinet in op het bevorderen van opvang in de regio en het tegengaan van mensensmokkel en -handel. De benadering van de landen in de regio dient volgens het kabinet gestoeld te blijven op EU-waarden, waaronder respect voor mensenrechten.	Niet-wetgevend
42.	Strategische EU-aanpak voor de Zwarte Zee/Strategie voor het Zwarte Zeegebied (Q2 2025)	De Commissie wil een nieuwe strategische benadering opstellen voor de Zwarte Zee-regio, met het oog op versterking van de stabiliteit en weerbaarheid.	De oorlog die Rusland in 2022 in Oekraïne ontketende raakt de veiligheid en stabiliteit van de hele Zwarte Zee-regio. Het kabinet onderschrijft daarom het belang van het opstellen een gezamenlijke EU-strategische visie op de Zwarte Zee-regio. Daarbij dienen niet alleen de belangen van Oekraïne en EU-lidstaten Roemenië en Bulgarije te worden meegewogen, maar moet ook rekening worden gehouden met NAVO-bondgenoot Turkije en Moldavië.	Niet-wetgevend
43.	Gezamenlijke mededeling over een nieuwe strategische agenda EU-India (Q2 2025)	Dit initiatief richt zich op het versterken van de samenwerking tussen de EU en India. Het doel is een hechter partnerschap dat gezamenlijke uitdagingen aanpakt met focus op de volgende onderwerpen (1) strategische technologieën, <i>e-governance</i> en digitale connectiviteit, (2) groene en schone energie technologieën en (3) handel, investeringen en weerbare waardeketens.	Het kabinet verwelkomt de verdieping van de strategische relatie met India als grootste democratie van de wereld en een sterk opkomende geopolitieke, militaire en geo-economische grootmacht. Het voorstel sluit goed aan bij het kabinetsbeleid van het aangaan van brede partnerschappen en bij de Nederlandse economische belangen. India is een snelgroeiende economie en een belangrijke handelspartner, waardoor verdere markttoegang en investeringsbescherming kansen bieden voor Nederlandse bedrijven, met name in sectoren als hightech, agrofood, medische producten en duurzame energie.	Niet-wetgevend

Prioriteit 7: Samen resultaten boeken en onze Unie voorbereiden op de toekomst

No.	Titel (publicatiedatum)	Korte beschrijving	Kabinetsappreciatie	Wetgevend/niet-Wetgevend
44.	Voorstellen voor het Meerjarig Financieel Kader (MFK) voor de periode na 2027 (Q3 2025)	De Commissie zal in de post-2027 voorstellen van MFK naar verwachting inzetten op versimpelen en flexibiliseren. Daarnaast wil de Commissie zorgen dat het MFK meer privaat kapitaal mobiliseert. De Commissie beoogt daarbij een moderne Europese begroting te realiseren gericht op de uitdagingen waar de EU voor staat.	Het kabinet is voorstander van een moderne, versimpelde Europese begroting gericht op de uitdagingen waar de EU voor staat. Het kabinet is echter van mening dat deze beleidsprioriteiten kunnen worden gehaald door te her-prioriteren binnen de begroting en niet door het MFK groter te maken in lijn met de besparingsopgave uit het Hoofdlijnenakkoord.	Wetgevend
45.	Een EU die klaar is voor uitbreiding: beleidsevaluaties en -hervormingen (tbd)	Met deze mededeling brengt de Commissie de gevolgen van uitbreiding op alle EU-beleidsterreinen in kaart en draagt maatregelen aan om uitdagingen om te zetten in kansen. Ook verkent de mededeling hervormingsopties voor het EU-bestuur om te garanderen dat ook in een grotere Unie beleid effectief kan worden vormgegeven.	Het kabinet onderschrijft het belang om in kaart te brengen wat de gevolgen van uitbreiding zijn op het gebied van EU waarden, beleid, begroting en bestuur. Op basis van deze analyse kan worden gezien welke hervormingen wenselijk en mogelijk nodig zijn om nieuwe lidstaten goed te absorberen binnen de Unie.	Niet-wetgevend

Annex II: Kabinetsappreciatie Ingetrokken Voorstellen
Commissie Werkprogramma 2025

26.	<p>Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid (COM(2008)426 final 2008/0140 (CNS))</p>	<p>De Commissie is voornemens het Richtlijnvoorstel Gelijke Behandeling buiten Arbeid, ongeacht godsdienst of levensovertuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid (COM 2008/426) in te trekken vanwege het langdurig ontbreken van zicht op een akkoord. Het richtlijnvoorstel stamt uit 2008 en ligt, ondanks meerdere pogingen om tot een akkoord te komen, vanwege de vereiste unanimiteit in de Raad vast door een blokkade van enkele lidstaten.</p>	<p>Nederland heeft vrijwel alle onderwerpen in het voorstel al door middel van nationale wetgeving geregeld. Het kabinet hecht grote waarde aan de bescherming van fundamentele rechten, waaronder het recht op gelijke behandeling, en zal daarom bij de Commissie vragen naar de beweegredenen voor intrekking en in geval van daadwerkelijke intrekking van het Richtlijnvoorstel aandringen op alternatieve manieren om de doelstellingen uit de Verdragen op het gebied van gelijkheid en non-discriminatie te bereiken.</p>	Wetgevend
-----	---	---	---	-----------